

Sermo de sancto Bonaventura.

patrocinent aliena. et ut quod non possumus summam lucem aspicere in se contemplando. saltem in sanctis aspicere valeamus. et ut sic omnis nostra inopia quam habemus etiam in amando suppleatur. quod plerumque imperfectus homo magis sentit se affici circa unum sanctum quam circa deum. Et ideo propter has causas generales ordinavit deus ut sanctos honorem et orationem. puta plenius habebatur per **Jaco. de voragine** in legendis scriptorum in. c. de festo omnium sanctorum. **Exaudit** namque dominus orationes sanctorum. **Proverb. xv. et iiij. q. vij. in grauibz.** Annumeret computeturque inter filios dei confidentes. et inter sanctos sit fors illi. ut **Exultet** celum laudibus et reexultet terra gaudijs etc. **Cuius** doctrina fulget ecclesia ut sol et luna. et quem elegit dominus in charitate non ficta. et dedit illi gloriam sempiternam.

Deo gratias.

Et quoniam **Inno. iij. in canonisatione sancti Vultani** quondam episcopi vigorinensis. in Anglia fecit de eo speciale collectam et orationem dicendam in missa eius. ut patet ex bulla dicte canonisationis. Ideo laudo in huiusmodi canonisatione sancti Bonaventurae fieri collectam secretam et postcommunioem. ut sequitur. et illas in bulla canonisationis inscribi. et reliquum officium de prelo. maioribus doctoribus fieri. puta etiam mandavit fieri **Calix. iij. in canonisatione sancti Osmundi.** ut in bulla canonisationis eius inscribitur.

Collecta. alias Oratio.

Exaudi quoniam sumus domine preces nostras et intercedente beato Bonaventura confessore tuo atque pontifice salutaribus nos instrue disciplinis et gaudijs fac perfrui sempiternis. Per dominum nostrum iesum etc.

Secreta.

Suscipe clementissime deus hostias laudis quam tibi pro peccatis nostris offerimus. Et intercedente beato Bonaventura confessore atque pontifice preces nostras benignus exaudi. Per dominum nostrum iesum etc.

Postcommunio.

Demor esto sacrificij nostri omnipotens deus. et precibus et meritis beati Bonaventurae confessoris tui atque pontificis vitam nobis et gloriam tribue sempiternam. Per dominum nostrum iesum etc.

Sermo magistri Roberti de laudibus sancti Bonaventurae ordinis minorum.

Quasi stella matutina in medio nebulae. et quasi luna plena in diebus suis lucet et quasi sol refulget. sic iste reful-

sit in templo dei. **Scribunt** haec verba originaliter **Eccii. l. ca. ad laudem sancti Bonaventurae** posita. **Preclearissima** dominus sancti Bonaventurae merita **Sixti** quartum pontificem maximum induxerunt. ut illum hoc felici tempore catalogo sanctorum ascriberet. **Res** est utique gradus et digna valde quam dei gloriam pandit. sanctam ecclesiam exornat. religionem leuificat christianam. ordinemque sacrum minorum subleuat et extollit. **Quid** enim praestantius excogitari potest quam mortalium hominum post deuictum triumphatumque mundum ad celestia regna deduci. ibique immortalitate perpetua gaudere cum christo. **Quis** de beata vita promissaque nobis felicitate dubitare valeat ad quam amicos dei iam perasse certissimum est. ibi christus rex glorie. ibi immaculata virgo regina celorum. ibi prophetae apostoli. martyres. confessores et virgines. omnesque electi et amici dei. ibi denique beatissimum Bonaventura. **Cum** vero hodierna die sit annuerat catalogo sanctorum. equum est et rationabile ut eius sanctitas omni populo fiat nota. **Qua** de re statui in presenti sermone laudibus eius incubere. quam describere in verbis possumus illustrasse ecclesiam sicut stella matutina. et sicut luna plena. atque ut sol fulgentissimus. per quem splendor excellentiarius suorum potest denotari. **Prima** excellentia dicitur vite. **Secunda** doctrine. **Tercia** refulgentie. **Prima** excellentia sancti Bonaventurae dicitur vite. **Et** vita quippe munda et virtuosa iudicantur homines sancti. huiusmodi iudicium quantum ad publicam venerationem spectat ad ecclesiam. unde **Inno. de rel. et vene. san. dicit.** Non abnegamus quoniam liceat porrigere preces ali cui defuncto quem quis credat bonum virum. et nunc esse cum christo. licet non sit canonizatus. quod fide orationis dominus attendit. sed facere pro officium vel preces solennes non licet. et quod in capitulo primo de rel. et vene. san. statutum est ut nullus adoret pro sancto absque auctoritate romane ecclesie. etiam si miracula faceret. quem enim ecclesia reprobat reprobandus est. et quem approbat approbandus. ut patet **xxiij. q. i. c.** haec est fides catholica. et c. quoniam vetus. **Secundum** autem **Sofredum** et **Hosierum.** in canonisatione sanctorum inquirunt de vita canonizandi si fuit in laboribus multis et iustis. si moribus castus et stren-

nus. vt notat di. lxi. c. miramur. licz p mar
tyribz nō sit tā stricta fiēda exaiatio. Quod
autē vita sc̄i Bonauēture fuerit mūda pu
ra z sancta probatur triplici modo.

Primus dicitur testificatiōis. Sc̄dus p/
fessionis. **Tercius** assumptiōis. **Primus**
modus quo pbat sanctitas z bonitas vite
sc̄i Bonauēture dicitur testificatiōis. Habz ei
testimoniū a viris fide dignis. **Pr̄o** ab A/
lexandro de ales viro bono z in sacra pagi
na pbatissimo doctore. De isto Alexandro
scribit in chronicis ordinis beati Franci/
sci q̄ illi opus qd̄ scripsit in theologia ap/
probatū fuit ab Alexandro. iiii. z sexaginta
mḡis parientibus. vt apparet in bulla ip̄ius
pontificis. quā puto esse parisi. **Hic** itaqz
Alexāder de ales videns in Bonauētura
morū elegantia. corpis pulchritudinē. ve
nustatē aspect. eloquiū suauitatē. puerfati
onūqz affabilitatē. dicere sepe solebat Non
videt Adam in boie isto peccasse. q̄ si dice
ret q̄ vita illi irrepensibilis portū angeli
ca erat q̄ humana. **Sec̄do** bonitas vite
sc̄i Bonauēture habz testimoniū a domi
no Petro cardinali ep̄o Hostien. q̄ fuit de
ordine p̄dicatoz. **Hic** f̄monē habuit in fū
nere Bonauēture suscepto thēmate. Do
leo sup te frater mi Jonatha. in q̄ int̄ alia
reulit. q̄ q̄cūqz Bonauētura videbat ip̄i
amore capiebat. eiusqz p̄ssima mōita obe
dienter recipiebat. p̄maxime greci z tarta
ri. quibz eloquia plurimū p̄fuerūt. q̄ ver
bavltimo dixit. qm̄ tpe generalis cōcilij lug
duni celebrati. vt scribit in chronicis palle
gatis. **Frater** Hieronymus de Esculo ordi
nis minor. q̄ fuit postea generalis. deinde
cardinalis. ep̄us Penestrinus. z tandē pa
pa Nicolaus. iiii. redijt ex partibz orientali
bus ad q̄s missus fuerat cū solēmbz nūcijs
grecorū z tartaroz. z ip̄o Bonauētura sug
gerente. greci tūc ad vnitatē ecclie redierūt
z tartari baptizati sunt. **Tercio** sanctitas
vite Bonauēture testimoniū habz a poeta
vulgari dante. q̄ in tertia comedia ita dixit
Jo. son la vita di Bonauētura. Da bagno
regio che in grādi officij Sempre postpo
si la sinistra cura. **Sec̄ndus** modus q̄ p
batur sanctitas Bonauēture. dicitur p̄fessio
nis. **Professus** q̄ppe fuit regulā sanctā fra
trū minorū in q̄ semp q̄ diu in ordine fuit
irrepensibilē vixit. **Hec** autē regula deuo
tos p̄fessores suos ad xp̄i aḡloz atz sc̄toz

societatem pducit. **Qd̄** oñdit ex triplici et̄
p̄rogatiua sine p̄eminētia. **Prima** qz illa
regula a sp̄s̄sc̄to fuit inspirata. **Sec̄da** qz
sup euāgelio fuit fundata. **Tercia** qz su
pernaturali signo fuit p̄firmata. **De** quibz
oñibz ita scribit in extrauagāti Nicolai in
sexto libro decretaliū. **Hic** sc̄z fr̄es minores
sunt illi sc̄te regule p̄fessores q̄ in euāgelio
co fundat eloquio. vite christi roborat ex
emplo. z fundatoz militātis ecclie ap̄toz
eius sermonibz actibz usqz firmatur. **Hec** ē
apud deū z patrē munda z imaculata reli
gio q̄ descendens a patre luminū p̄ eius fi
lium exemplariter z p̄baliter tradita apl̄is
deinde p̄ spiritū sc̄m̄ beato Frāncisco z euz
sequētibz inspirata. totū in se cōtinet testi
moniū trinitatis. **Hec** est cui attestatē pau
lo nullus de cetero debz esse molest. quam
christi passiōis sue stigmatibz cōfirmavit.
volens in institutorē ip̄ius passiōis sue signis
notabiliter insigniri. **Hec** ibi. **Hanc**igit re
gulam diuinit̄ inspirat̄ suscipere voluit do
min. **Bonauētura** q̄ a teneris annis beatū
Franciscū singulari deuotiōe ē p̄secutus.
Meritis quippe illi dū tenell. erat a mor
tali infirmitate liberat̄ extitit. **Uñ** ip̄emet
in legēda beati Francisci ita scribit vt ha
bet in caplo vlti. **Innumera** quoqz p̄ ipsuz
in diuersis partibz orbis exuberare nō ces
sant b̄nficia dei. sicut z ego ip̄e q̄ supiora de
scripsi. experiētia teste in me ip̄o p̄bau. **Vo**
to em̄ p̄ me languente grauissime ad beatū
patrē Franciscū emisso a matre. cū adhuc
essem puerulus. ab ip̄is sum morz faucibz
erutus. et in robur vite incolumis restitū
tus. **Qd̄** cū viua memoria teneā. vera nunc
confessione p̄fiteoz. ne tantū beneficiū reti
cēs. scelerz arguar vt ingrat. **Hec** ibi. **Cre**
scens itaqz domin. **Bonauētura**. z de vir
tute in virtutē p̄ficiens cū affectiōe et reue
rentia beati Francisci. anno etatis sue. xxiij
sacrā eius religionē ingressus est. **In** q̄ tan
tū p̄fecit in om̄i deuotiōe z studio literarū
q̄ septimo anno post ingressum religionis
legit sentētias parisiuz z decimo anno. s. tri
gesimosēcūdo etatis sue suscepit cathedrā
magistralē. **Tercius** modus quomō p̄
batur sc̄titas dñi Bonauēture. dicitur assū
ptionis. **Ob** splendidissimā namqz virtutū
eius famam et nomen clarissimū assumptū
fuit ad triplicem dignitatem.

Generalatus. Archiep̄iscopat. Cardi

Sermo de sancto Bonaventura.

malatus. **Primo** fuit assumptus ad dignitatem generalat. **Licet** enim suus dei **Franciscus** plures suos humiliter vocabatur de creuerit noiri. tñ nō parua dignitas est p esse tot fratribus q̄ sunt in religioe minorū. tam longe lateq̄ diffusa p orbem. **Fuit** nā q̄ dñs **Bonaventura** ordinis minorū octauo general. **Prim⁹** fuit beatus **Francisc⁹**. **Secundus** frater **Johes** dicitur parens de **Florentia**. **Tercius** frater **Helias** de **Assisio**. **Quart⁹** frater **Albert⁹** de **pisis**. **Quintus** frater **Aimo** anglie. **Sext⁹** frater **Crescentius**. **Septim⁹** frater **Johes** de **parma**. **Octauus** frater **Bonaventura**. **Hic** in caplo generali **Rome** celebrato. **Alexandro** papa q̄rto p̄nte anno ab incarnatione dñi. **D. cclvj. et** tercio decimo post religiois ingressum i festo purificationis b̄te **Virginis** in generalē fuit elect⁹. annis autē decē et octo ordine laudabiliter rexit. fuit altissimo in paup̄ate et humilitate. forabat suauiter tentos. et infirmis fuit libent. **In** caplo generali **Harbone** celebrato p eū regulā reformauit et exposuit. ordinē in puincias et custodias distinguit. **Tempe** vero sui generalat⁹ fuit facta trāslatio corporis sancti **Antonij** de **Padua** ad p̄grandē illaz eccliam. in q̄ nunc est recōditū. **Tricesimo** tercio anno p̄ eius obitū in octaua dñice resurrectionis. et tunc lingua ei⁹ q̄ sub terra fuerat. repta est ita recens et rubicūda. q̄ si eadē hora sanctus ille gl̄iosus decessisset. quā beatus et deuot⁹ **Bonaventura** in manibus reuerent accipiens irrogatus plunij lachrymar. corā oib⁹ h̄mōi p̄bis affari cepit. **O** lingua b̄ndicta q̄ semp b̄ndixisti dñm et alios b̄ndicere fecisti. nūc manifeste apparet q̄nti fueris meriti apud dñm. **Secundo** fuit assumpt⁹ ad dignitatē archiep̄atus. nā **Clemēs** papa. iij. cōtulit ei archiep̄atū **Eboracensē** pinguissimū. s̄z ip̄e de **parisijs** ubi tunc erat ad pedes dñi pape se p̄ferēs. tā humilit̄ et efficacit̄ tāto graui et dignitati cessit. q̄ dñs papa ei⁹ cessionē admisit. **Et** ne q̄s miret. q̄ **Clemēs** archiep̄m illū fecerit cū in generalē fuerit electus **Alexandro**. iij. p̄nte ut dixim⁹. **Sciendū** est q̄ post **Alexandri** p̄dictū creatus fuit **Urban⁹**. iij. et post **Urbanū** **Clemēs**. iij. et post **Clemētē** **Bregorius** decim⁹. **Nō** correpte sunt chronice ordinis ex q̄b⁹ illa collegi. **Tercio** **Bonaventura** fuit assumptus ad dignitatē cardinalat⁹. hec dignitas amplis

suma est in ecclia dei. **Quia** ut dicit glo. in ca. ministeriū. extra de off. archiep̄s b̄ri **Cardinales** dicunt q̄ p eos regit vniuersal ecclia sicut i cardie regit hostiū. ut ponit. lxxi. dist. c. fraternitatē. **Et** dicit **Aug. de ancona** i li. de p̄ate ecclia. **Cardinales** assistūt pape sicut apli christo. **Apli** em̄ sunt nūcupati christi fr̄es s̄m illud ps. xxi. **Narrabo** nomē tuū fratribus meis. et p̄ncipes mūdi s̄m illud ps. xliij. **Cōstitues** eos p̄ncipes super oēm terrā. **Sed** papa cū facit aliq̄s cardinales insignit eos ista duplici dignitate. dicens eis. **Estote** fr̄es mei et p̄ncipes mūdi. **Ipe** autē papa gerit p̄sonā christi. **Et** quicquid etiā ep̄i succedat loco ap̄torū. alio tñ mō q̄ cardinales. **Apli** em̄ duplici mō se habuerunt ad christū. **Uno** mō ut p̄ntialiter assistentes. sicut fuit añ passione et ascensione. **Secundo** mō ut missi ex p̄cepto eius p orbem. **Quō** fuit post aduētū sp̄s sancti. q̄ disp̄si p orbem diuiserūt se accipiēdo vnusq̄sq̄ puinciam vel regnū in sorte sue p̄dicationis. **Cardinales** ḡ rēp̄sentāt p̄sonas ap̄torū ut christo assistentes. q̄ ip̄i assistunt pape p̄sentia liter ut vicario xp̄i. **Secundo** mō rēp̄ntāt p̄sonas ap̄torū ep̄i q̄ in parte sollicitudinis vocati sunt regēs diuersas ciuitates vel puincias. ut archiep̄i. **Et** istud est satis pueniens. ut sic in hierarchia celesti aliq̄ angeli sunt assistentes. alij missi frequēter ad nos. **Ita** in n̄ra ecclia hierarchia. decet alios quos assistere ut cardinales. alios mitti ut ep̄os. et h̄ de lege cōmuni. q̄ sub orta causa nō tollit q̄n cardinales aliq̄n mitrant ut legati. et ep̄is aliq̄ etiaz vocati a papa sunt ei assistentes. **Accipiūt** autē cardiales a papa pilleum rubeū. in signū ardentis charitatis quā debent habere. ita ut sint parati sanguinē suū fundere. et mori p̄ bono et defensione ecclie et p̄fectu. **Uñ** in caplo **Fundamenta**. de electioe. lib. 20. vj. dicunt cardinales. fratres. coadiutores. consiliarij et assistentes dñi pape. **Ut** igit̄ ad **Bonaventuram** redeam⁹. ip̄e cardinalis effectus fuit. **Nā** **parisijs** existēs vocatus fuit a domio **Bregorio** decimo. qui pontifex ip̄m recipere cardinalatū et ep̄opatū **Albanēsem** coegit. **Imposuit** q̄ ut **Lōcilij** negocia ip̄e dirigeret. **Sed** curiosi q̄daz nos ipugnatē nō cessant. q̄rentes. cur **Bonaventura** archiep̄atū recusauit. et tñ cardinalatum accepit. **Ad** q̄d respondem⁹ q̄ potuit esse q̄

Gregori⁹ decim⁹ p̄fatus eū obedientia vel
aliq̄ forti p̄suasione induxit vt cardinalatus
susciperet. qđ nō fecit. Clemēs. dū ei archiepi
scoparū contulit. et vt scribit̄ in ca. Nisi cū pri
dem. de renūciatiōe. Tūc in te verā humi
litate custodies cū p̄ eā locū sublimē effugi
es. et p̄ obedientiā nō dimittes. Itaq; nō si
ne humilitate marcia et dei timore dignitate
cardinalat⁹ acceptauit. Nā tante fuit hūili
tatis qđ etiā pontifical⁹ maximi celsitudine
adipisci potuisset. qđ noluit. Inq̄t em̄ Bar
tholome⁹ de p̄fatis in libri p̄formitatū. qđ p̄
mortē Clemētis cū p̄ plures mēses cardi
nales in electiōe pape uenire nō possent.
tante opionis erat apud eos Bonauētura
tūc general⁹ minister. qđ oēs cardinales vo
ta sua in eū cōpromiserūt. vt si se vlt̄ aliū pa
pā noiaret. illū ip̄i eligerēt. Ip̄e vero noia
uit dñm Theobaldū archidiaconū leodo
niensem ferissimū virū. qđ fuit Gregori⁹ de
cim⁹. et mult⁹ coruscavit miracul⁹. et iacet
Aretij in ecclia maiori. canonizat⁹ in ecclia
aretina. Quare dñs Bonauētura p̄batus
inuenit⁹ est in om̄i vita sua. Et cū plurimū
laborasset p̄ p̄nariū salute. tandē ex hac lu
ce decessit. āno dñi. D. cc. lxxiij. Etas⁹ ve
ro sue q̄nquagesimo tercio hora matutina
diei dñice. tertriadecima die mensis Julij
Eadē vero die sepultū corp⁹ in ecclia frat⁹
minorū lugduni fuit. Secda excellentia
sc̄i Bonauētura dī doctrine. Fuit qđdem
ip̄e doctor. qđ nec mīmū h̄i debet. cū dica
tur extra de heretic⁹. c. cū ex inūcto. Docto
ri ordo p̄cipuus est i ecclia dei. et de docto
rib⁹ scriptū est Daniel. xij. c. Qui ad iusticiā
erudiūt plurimos. q̄si stelle fulgebūt in p̄
petuas eternitates. Doctorib⁹ insup diui
narū scripturaz aureola dāda est. vt docto
res in q̄rto ponunt. et Albert⁹ in cōpendio
theologie. Doctria ḡ dñi Bonauētura ma
gnū lumē diffudit in ecclia dei p̄pter tripli
cē ill⁹ p̄ditionē. Primo quia fuit copiosa.
Secdo q̄a deuota. Tercio q̄ fructuosa.
Prima p̄ditio doctrine sc̄i Bonauētura
fuit copiosa. Multa qđez scripsit laude
digna et legentib⁹ grata. Nā scripsit libelluz
apologie p̄ra Giraldū de abbatib⁹ villa. qđ
multa falsa de religiosis et religionis statu
differebat. qđ Girald⁹ tandē leprosus mor
tuus est. Scripsit libelluz de sex alis sera
phin. et sup Benesim. opus qđ intitulat̄ de
septē v̄sionib⁹. et defensoriuz religionis. et re/

gulā nonitioz. et sup q̄ttuor libros s̄nariū.
et breuiloquiū. et sermones dñicales p̄ an
ni circulū. et sup q̄ttuor euangelia. p̄cipue
sup Lucā. et de arbore vite crucifixi. et plu
ra alia opuscula edidit. inter q̄ om̄ia singu
laris fuit legenda beati Francisci. Hāc vi
dere voluit vir ille clarissim⁹ Leonardus
Aretinus. vt reculerūt mihi quidā patres
cōuent⁹ florentini. quā cū diligentissime le
gendo p̄currisset restituit illā fratrib⁹. asse
rens qđ in illo dicendi genere nullus esset
qui Bonauētura; posset superare. Se
cūdo doctrina Bonauēturae fuit deuota.
sapida et vere seraphica. que legētes nō solū
illuminat. sed inflāmat. Nec aliter esse pos
set cū de illo in chronicis scribat̄. Siqui
dem omnē veritate quaz p̄cipiebat intelle
ctu. ad formā orōnis et laudationis diuine
reducens. p̄tinuo ruminabat affectu. Nar
ratur adhuc de eo qđ dū scribebat legendā
sancti Francisci. quadā die sanctus Tho
mas de aquino accessit ad visitandū eum.
et cū familiariter (vt solebat facere) aperu
isset hostiū celle Bonauēturae. vidit eum
orantē ante crucifixū. et in extasi factū. mor
sanct⁹ Thomas dimisit eum. nec locū⁹ est
quicq̄. sed socio suo dixit. Sinam⁹ sanctuz
q̄ laborat p̄ sancto. q̄ scribebat gesta san
cti Francisci. qđ ip̄e sanct⁹ Thomas scie
bat. Tercio doctrina sancti Bonauēturae
fuit fructuosa. nō em̄ p̄fuit illis tantuz qđ
eū viderunt et audierūt docentē. sed etiam
om̄ib⁹ qui e⁹ scripta legūt. vt patet p̄ expe
rientiā. Tercia excellentia sancti Bona
uēturae dic̄it̄ refulgētie. Voluit q̄p̄ deus
sanctū istū triplici splendorē fulgere. Pri
mus dic̄it̄ miraculose coruscatiōis. Se
cundus solēnis canonizatiōis. Tercius
mundialis veneratiōis. Primus splen
dor dic̄it̄ miraculose coruscatiōis. Fecit qđ
dem de⁹ meritis eius miracula multa ex qđ
bus aliqua p̄curram⁹. Fertur de ip̄o qđ
dum in humanis agebat. tāta ad sacramē
tum eucharistie deuotiōe mouebat̄. qđ die
bus aliquib⁹ p̄ter morē eius abstinuit a ce
lebratione. Semel vero dū deuotus mis
sam audiret. et cū lachrymis passionē domi
nicam meditare. cum sacerdos celebrans
cōicare vellet. vna particula hostie p̄ sc̄ipaz
ad os dñi Bonauēturae aduolauit. quā ip̄e
reuerent⁹ suscipiēs. intellexit timore scrupu
losū circa cōionē d̄bite sc̄az fore deponēdū.

Sermo de sancto Bonauentura.

Quedā dñā Lugdunēsis Simona vocata. cū filiū mortuū peperisset. illū ad sancti viri pedes detulit. q̄ facto signo crucis. viuente matri dedit. Post mortē ei⁹ multa miracula facta sunt ad inuocatiōem ei⁹.

Mulier quedā de castro villano. octo dieb⁹ laborauerat in partu. emisso voto q̄ visitaret sepulchrū Bonauenture. mox libera peperit. vñ in patria pia p̄suetudo inuoluit. vt mulieres laborātes in partu inuocent nomē Bonauenture. ⁊ sepissime a gñisimis pericul⁹ liberant. **Petr⁹** fil⁹ **Johis** calezolarij lugdunēsis. claudus dextera tibia. q̄ longo tpe sine baculo ambulare non poterat voto emisso ad sanctū Bonauenturā. liberatus est. **Dux Aurelianēsis** als ozlientz carcerat⁹ a magne **Britanie** rege derinebat. vbi quartanā cū dolore capitis incurrit. hic audito noie sc̄i Bonauenture votū emisit si liber euadere posset visitatūrū se sepulchrū ip̄i sc̄i. **I**mmutauit deus cor illi⁹ regis p̄dictū ducē a carcerib⁹ liberatū libez abire pmisit. **Q**ui etiā a dolore infirmitate liberatus. mox vt in gallias redijt ad sepulchrū sancti deuor⁹ perrexit.

Jaccheta vxor magistri **Aicolai** lepra percussa inuocato Bonauentura. ⁊ p̄isvotis p̄ illā emissis mūdāta est. **V**xor mgr̄i **Johānis** **Barbreti** regij secretarij hydropica a medicis de sanitate desperata. accedēte viro ad sepulchrū Bonauenture sanata est.

In translatiōe corpis eius de ecclia veteri ad nouā lugduni corosa reliq̄ pte corporis Bonauenture caput inuentū est integrū. capillaturā habēs ac labia ⁊ dentes. et lingua colorata ⁊ integra acsi esset hoīs viu. **L**aodomia vrbeuetana filias feminas multas parturiēs viro suo **Frācisco** **Datthei** ingrata erat. tandē suasu cuiusdā magistri **Francisci** de aq̄ pendēte emisso voto ad Bonauenturā. inde ad paucos dies cepit filiū quē post salubrez partum vocauit Bonauenturā. ⁊ cū grandiusculus esset effectus. supueniēte peste qua filie omnes mortue fuerūt. hic ad inuocatiōem crebrā Bonauenture pestis periculū euasit. **S**unt ⁊ alia hu⁹ sancti miracula q̄ obmittim⁹ ne tedio plixitate rerum audientes afficiant.

Secūdus splendor or̄ solēnis canonizationis. **N**ō desunt pleriq̄ sublimitatē hu⁹ sc̄i i vel e minucere. ex eo q̄ **Sixt⁹** pontifex maxim⁹ qui illū catalogo sc̄ozū ascri-

psit eiusdē fuit ordinis ⁊ p̄fessionis. **I**nd idē obijciunt sc̄o **Vincencio** de ordie p̄dicatozū. q̄ sc̄z **Calixt⁹** illū canonizauit. quia eiusdē ciuitatis fuerat ⁊ patrie. **E**t etiā **Pius** sanctā illā gloriofam **Katherinā** d **Senis** p̄trea canonizationis decorauit honore. qm̄ ambo senenses. **O** temeritas malamentū. o incredulitas inq̄rū hoīm. nō canonizant sancti absq̄ solēnitatib⁹ ⁊ publicis p̄ditiōib⁹ req̄sitis. nō fuerūt p̄dicti sancti publicati ex aliq̄ affectiōe inordiata pontificiū p̄fatorū. sed qz inuēti fuerūt digni vt publice a christianis colerent. **U**t em̄ habetur in glo. de rel. ⁊ vene. sanc. in c. **Gloriosus** deus. **P**apa solus habet canonizare sc̄os. **P**rimo qz canonizatio est vna de maximis causis fidei. iō ad papā referēda. extra d̄ bap̄tismo. c. maiores. **S**ec̄do qz papa habz iudicare de miracul⁹ fidei. xxiiij. q. i. c. quotiēs. **T**ercio qz ad papam spectat declarare dubia scripturaz. multo fort⁹ dubia sc̄itaz. extra. q̄ filij sunt legitimi. ca. p̄ venerabilē. **Q**uarto ne p̄ multoz epoz simplicitatē cōtingat p̄m̄ decipi. **Q**uinto ne in infinituz fieret multiplicatio sc̄ozū. ⁊ sic tepesceret deuotio. ⁊ vilesceret sc̄itas. lxxx. dist. c. ep̄i. **P**apa vero in canonizādis sc̄is multa vtur grauitate. obseruatq̄ tot ac tātas ceremonias. vt p̄z in dicta glo. q̄ nullus eū de passione rep̄hensibil⁹ affectiōis dephendere possit. **Q**uecūq̄ igit̄ req̄runt ad canonizationē sc̄oz. omnia pacta sunt in canonizatione sc̄oz q̄s nominauim⁹. **E**t vt de sc̄o bonauentura dicā. p̄ canonizationē illi⁹ supplicarunt instāter pontifici **Sixto**. **I**mperator **Frederic⁹**. **Ludouic⁹** rex **Francoz**. **Ferdinādu** rex **Sicilie**. **Datthias** rex **vn**garie. **Dux Venetiaruz**. **Dux Mediolani**. **Dux Calabrie**. **Alphonsus** **Ferdinādi** p̄mogenit⁹. **Dux Sabaudie**. **Ducissa Calabrie**. **Florentini**. **Perusini** ⁊ **Balneoregiani**. de q̄rū ciuitate Bonauentura oriundus exiit. **I**pa insuper religio sacra minorū id postulauit fidentissime. cū p̄ viro digno apud christi vicariū ex ip̄a religione assup̄ū supplicaret. **C**ur⁹ etiā tot⁹ religiōis ex parte h̄ assumpsit supplicādi officiū vir ille grauis integer in sacra pagina eruditissimus. ob suoz mox bonitatē generalis minoruz effectus. mgr̄ **Frācisus** **Samson**. q̄ sancti Bonauenture cultoz p̄cipuus. et **Sixto** pontifici charissim⁹ est. ac reuerendissimis

dñis cardinalibz & omni curie dilectus. rem
 hanc divinam mirabiliter sollicitavit ac pecu/
 ravit. cuius deus mentem bonam & voluntatem
 rectam prospiciens exaudiuit preces & vidit la/
 chrymas ac suspiria deprecantis. Commissa
 fuit causa. missi ad partes lugduni legati.
 inquisitiones de vita & miraculis sancti diu ce/
 lebrate fuere. Tandem commissarii deputati
 ultimo sunt reuerendissimi dñi cardinales
 Julianus tituli sancti Petri ad vincula. Ste/
 phanus cardinalis Mediolanensis. & Fra/
 ciscus de Bonzaga. Interueniente ad hanc sup/
 plicationem feruente reuerendissimi dñi cardi/
 nalis Johis de Brogania. qui a teneris annis
 deus semper extitit adiutor. Post omnia autem
 rite pacta secundum patrum sanctiones. post relatio/
 nem tam secretam quam publicam. post ieiunia & ora/
 tiones. post platorum omnium qui in urbe reper/
 ti sunt requisitionem votorum. Sixtus spiritus
 eius dirigente in octaua resurrectionis domi/
 ni sancti Bonauenturae publice in ecclesia dei
 a cunctis fidelibus statuit venerandum Anno dñi
 M. ccc. lxxiiij. Tercius splendor dicitur re/
 generationis. Omnis christiana religio de ce/
 tero sancti ipsi publice venerari debet. cuius
 meritis poterunt fideles a multis periculis
 liberari. impetrareque beneficia summi dei. qui
 sit semper benedictus per infinita secula seculorum
 Amen.

Bulla de canonizatione sci Bonauentu-
re.

Sixtus episco
 pus seruus seruorum dei ad
 perpetuam rei memoriam Super/
 na celestis patria ciuitas hieru/
 rusalem. cuius participatio eius
 in idipsum. ita omnium electorum saluatione letatur. ut
 quorum prestantiora sunt merita. copiosiora
 etiam sumant gaudia primorum. Quod in excessu
 mentis sue posuit. Isaias propheta sensisse vide/
 tur. cum diceret. Exultate lauda habitatio si/
 on. quia magnus in medio tui sanctus. Exultent
 igitur omnium angelorum chori qui de vacuarum sedi
 um habitacione solliciti. conantur de virtute in vir/
 tutem ad beatas illas mansiones vni super/
 biteruere spiritus humilitate producere. Exul/
 tent quoque omnes anime iustorum qui christi vesti/
 gia sunt secuti. atque omnes tam veteris quam no/
 ui testamenti fideles amici dei. qui tempore hu/
 ius seculi vanitatibus. qui periculis numerosita

te gaudent. Exultet celum laudibus resultet
 terra gaudijs. quorum sanctorum editio leticiaz
 habet plurimorum. Unde etiam fidei pietas ex/
 igitur ut quod pro salute multorum geritur. communibus
 vbiq; gaudijs celebretur. Precipue vero ex/
 ultet pontificum ceteros beatorum & sacra docto/
 rum concio qui fulgent in celo tanquam stelle in per/
 petuas eternitates. Quos inter dum sanctus
 Bonauentura tanquam nouus sidus ex hac la/
 chrymarum valle ad celestem que sursum est Hieru/
 rusalem vocante eum domino migraret emicuit.
 Nos autem qui disponere altissimo ad culmen
 apostolorum euecti christiani gregis curam ge/
 rimus. quem pro debito pastoralis officii iocun/
 do sanctorum collegio reformare ut debemus
 intensius desiderijs affectam. ecclesie milita/
 ti. pro cuius edificatione & incremento ipsum Bo/
 nauenturam in catalogum sanctorum referendum
 duximus. haud incongrue dicere possumus.
 Exulta hodie & lauda habitatio sion. id est
 christiana religio. in qua tanquam in monte sion
 pro veram fidem habitat verus deus. quoniam magnus
 in medio tui sanctus. Quippe in medio eccle/
 sie aperuit os eius. & impleuit eum dominus spiritu sa/
 pientie & intellectu. & stola glorie induit eum. &
 coronauit ad portas paradisi. in qua vna cum
 angelis gloria & felicitate letatur. Letemur ita/
 que & exultemus. quia celestis illa curia ex nobis ha/
 bet cui sit cura de nobis. qui suis nos protegat
 meritis. qui informauit exemplis. illuminauit
 doctrinis. & miraculis confirmauit. Quae de/
 dedit cunctis populis in gloriam & honorem. cuius
 memoria in benedictione est. Ea namque de di/
 uinis rebus scripsit ut in eo spiritus sanctus locutus
 videatur. Ita pie religiose & sancte vixit ut scri/
 ptis vita congrueret et quod scribebat doceret
 exemplo. in quo morum virtus & signorum claritas
 ita coperta est ut congruentibus maximis me/
 ritis ac miraculis vere sanctitatis testimonium
 a militante ecclesia debeatur eidem. Nam cum in flo/
 re viuente iuuentutis humanis abiectis illece/
 bris diuino se addixisset finitio. religionem be/
 ati Francisci (que per ardua tendit) ingres/
 sus. tantum sedula lectioe & assidua oratione pro/
 fecit. ut cum sapiente merito dicere posset. Op/
 tavi & datus est mihi sensus. Illuminatus enim
 ab eo qui illuminat omnem sensum. qui lux. via. veri/
 tas est & vita. paucorum annorum spacio incredi/
 bilis est sciam profecit. Nec talentum sibi a do/
 mino creditum sudario alligauit aut terre in/
 fodit. sed ut sapientissimum dispensator in eorum
 utilitate conuertit. In celebri enim Parisiensi